

STREEKMUSEUM HOEKSCHE WAARD
HOFWEG 13 3274 BK HEINENOORD

BULLETIN 69

DECEMBER 1995

STICHTING
VRIENDENKRING VAN HET STREEKMUSEUM HOEKSCHÉ WAARD
(ingeschreven K.v.K. Dordrecht nr. S 119934)

Redactie en secretariaat:

Hofweg 13, 3274 BK Heinenoord. Giro 38.70.852.
Contributie: minimaal F 10,-- per persoon/jaar.

Redactie:

C.L. Boon-Braun
J. Gerretse
A.O. Mol
P.J. Pot
K.H. van der Ree

W. Reedijk
Drs. J.E. de Rooy
Mr. R. van der Waal
J. Weijers

Hof van Assendelft:

Hofweg 13, 3274 BK Heinenoord. Telefoon 0186-601535.
Geopend dinsdag t/m zaterdag 14.00 - 17.00 uur.
Zaterdag bovendien 10.00 - 12.00 uur.
Leeszaal: Geopend woensdag 09.00 - 13.00 uur.
Zaterdag 10.00 - 17.00 uur.

Oost-Leeuwenstein:

Dorpsstraat 13, 3274 BB Heinenoord.
Geopend zaterdag 10.00 - 12.00 en 14.00 - 17.00 uur.

Groepen op afspraak.

Conservator:

Drs. J.E. de Rooy 0186-602010

Niets van deze uitgave mag zonder toestemming van de
redactie worden overgenomen.

NIEUWS VAN DE REDACTIE

Beste vrienden,

Als u dit leest ligt onze vriendendag al weer twee maanden achter ons. Het weer werkte mee, het was een prachtige herfstdag. Wij zijn blij, dat alles vlot verlopen is, mede dank zij de hulp van diverse leden van de Oudheidkundige vereniging "Het Land van Strijen". Het verslag van deze dag leest u verderop in dit nummer.

We laten onze gedachten al weer gaan over de vriendendag 1996. Zoals U weet wisselen meestal af. Het ene jaar blijven we in de Hoeksche Waard, het andere kijken we daar buiten. Dat in ons (en U kennelijk ook!) tot dusver goed bevallen. We zullen u tijdig van onze plannen op de hoogte brengen. Diverse reacties op de vriendendag in het bijzonder en in het gastenboek in het algemeen (waarvan de heer De Rooy er verscheidene vermeldde op 7 oktober) tonen medewerkers en vrijwilligers, dat hun werk gewaardeerd wordt en dat stimuleert hen er mee door te gaan.

Wat betreft de tuin van het museum zijn we weer een stukje verder. De in het vorige bulletin uitgesproken wens, dat het fraaie door de Rotary Club Hoeksche Waard geschonken hek, spoedig op zijn plaats zou staan is in vervulling gegaan. Nu de bestrating en beplanting nog. Maar al is alles nog niet klaar, dat hoeft u er niet van te weerhouden het museum nog eens met een bezoek te vereren. Onze rubriek "Aanwinsten" laat u regelmatig weten, wat er weer voor nieuws is te zien, vooral in de schuur van Oost Leeuwenstein!

Overweegt u een bezoek, dan is het van belang te weten, dat het museum ook op tweede kerstdag is geopend van 14.00 tot 17.00 uur.

Graag wijzen wij u nog even op de bijgesloten acceptgirokaart voor uw jaarlijkse bijdrage (minimaal f 10,- per persoon/per jaar) met het verzoek deze spoedig over te maken. De redactie wenst u prettige feestdagen. Veel genoegen met dit bulletin!

J.G.

HISTORISCH ALLERLEI

PARTIJSTRIJD IN OUD-BEIJERLAND

Dr. L. Praamsma schrijft in zijn "De kerk van alle tijden": "In het orkest van de achttiende eeuw heeft ook Nederland meegeblazen, maar het speelde niet de eerste, hoogstens de tweede viool. Of, om het anders te zeggen, de eens zo geduchte 'schepen van de zevenlandse buurt' voeren nog wel, maar de echte vaart was er uit. Nederland was een tweederangsmogelijkheid geworden."

Inderdaad is de vooraanstaande positie die de Republiek voordien heeft ingenomen onder de landen van Europa, verloren gegaan. In ons land groeit de spanning tussen armen en rijken, tussen stadhouder Willem V en de regenten die de macht uitoefenen. Ook tussen de families die alle bestuursfuncties in handen hebben, die de goede baantjes onder elkaar verdelen en een steeds groter wordende groep landgenoten die vindt dat er wat moet veranderen in het bestuur van stad en land. Langzamerhand ontstaan twee partijen: de oranje- of prinsgezinden en hun tegenstanders, de patriotten. De laatsten willen de macht van de stadhouder beknootten en meer zeggenschap hebben in het bestuur. Zij richten vrijcorpsen of exercitiegenootschappen op die bestaan uit gewapende vrijwilligers. Het zijn dus kleine leger-tjes waarmee zij zich kunnen verdedigen tegen eventuele aanvallen van de stadhouder. Ook willen zij hun tegenstanders daarmee imponeren. Maar ze roepen er ook verzet mee op.

In Oud-Beijerland breekt op 13 juli 1787 een geweldig oproer uit. Het begint met het plegen van baldadigheden bij de leden van het genootschap van wapenhandel. De schout die het bevel voert over het genootschap, tracht met zijn dienaars de oproerige menigte tot bedaren te brengen, maar zij worden onthaald op een hagelbui van stenen. De 30 leden die het genootschap in het dorp rijk is, komen voor het raadhuis bij elkaar waar ze worden uitgejouwd. Doordat uit de omliggende plaatsen velen naar Oud-Beijerland gekomen zijn, sommigen met geweer bewapend, groeit de massa.

De leden van het genootschap geven het op en verspreiden zich. Dan begint de uitzinnige menigte enkele huizen van exercitieleden te plunderen.

Intussen is er door een paar ingezetenen aan Dordrecht om hulp gevraagd. Daaraan wordt onmiddellijk voldaan. Onder aanvoering van de kapitein der schutterij van St. Joris trekken 80 man, met twee stukken geschut, op naar Oud-Beijerland. De volgende morgen om 7 uur komen ze bij het dorp aan. Daar is men nog bezig met plunderen, maar al gauw trekt men op tegen de schutters die vanuit de ramen en van de hoeken der straten onder vuur genomen worden. De schutterij is nu wel verplicht het geschut in stelling te brengen, niet zozeer om bloed te vergieten als wel om schrik aan te jagen.

Dordrechtse Burgers te Oud-Beijerland.

Dat helpt! In een ogenblik zijn de straten verlaten en enkele oproerlingen worden gegrepen en naar de gevangenis gebracht.

De verwoesting die men aangericht heeft bij het plunderen is verschrikkelijk. In de "Geschiedkundige naamlijst van predikanten" (Kerkeradsarchief van de Hervormde gemeente Oud-Beijerland) lezen we:

"Geheele winkels van stoffen, lakens, linnen enz. waren in de gracht en haven geworpen, terwijl men op andere plaatsen brood, boter, kaas, hammen en geheele zijden spek dooreen geworpen en met voeten getreden zag liggen. Het getal geplunderde huizen beliep 36 waarvan eenige zoowel van buiten als van binnen beschadigd waren. Zelfs waren er geheele daken afgebroken en de pannen vermorseld."

In 1795 begint in Nederland de Franse tijd. in de winter van 1794-1795 trekken Franse troepen over de bevroren rivieren de Nederlanden binnen. Het leger van de Republiek moet terugtrekken en de stadhouder vlucht het land uit. De Fransen worden door de patriotten met gejuich binnengehaald. Men danst om de vrijheidsboom: "vrijheid, gelijkheid en broederschap" zou er immers komen! Ons land heet voortaan "Bataafsche Republiek", want de patriotten vertellen graag dat ze afstammen van de Bataven die ook voor de vrijheid hebben gevochten tegen de Romeinen.

Ook de inwoners van Oud-Beijerland merken dat er iets veranderd is met de komst der Fransen. Ter illustratie geef ik u uit het "Resolutieboek van Baljuw en Leenmannen van Oud-Beijerland 1763-1811" het volgende door:

"Vergadering van Bailliuw en Leenmannen der Hooge Vierschaar van Oud en Zuidbeijerland. Alle de leden present. Zaterdag den 11^e Julij 1795, het eerste jaar der Bataafsche Vrijheid is geresolveerd te doen de navolgende waarschuwing.

Bailliuw en Leenmannen van Oud en Zuid Beijerland, met verontwaardiging vernomen hebbende dat niettegenstaande bij het 2^e Art. der Publicatie van de Provisioneele Represantanten van het Volk van Holland in dato 4^e Maart laastleeden het draagen van Oranjeteekenen hoe ook genaamd op de daar bij bepaalde straffen verboden is en nochtans eenige kwaliek gezinde of door kwaadwillige misleide ingezeetenen gevonden werden, die met veragting van het voormeld gedaan verbod om hunnen afkeer van de tegenwoordige orde en bestaan van zaaken gegrond op de onvervreembaare Rechten van den Mensch en Burger en op de beginselen van Vrijheid en Gelijkheid, te betoonen, en om daarentegen derselver verkleefheid aan de oude constitutie en het Huis van Oranje aan den dag te leggen, niet ontzien zig te vercier en openlijk te vertoonen met oranje dassen of met oranje linten aan de broeksbanden of ander gedeelte hunner kleeding als meede met oranje of zogenaamde goudsblommen of ook wel oranjelinten in hunnen kerkboekjes te leggen en daarmede bij de openbaare godsdienstige bijeenkomsten te pronken alle t'welke zeer ligtelik gelegenheid zou kunnen geeven tot storing van de openbaare rust en het doen geboren worden van wanorde; hebben goedgevonden teneinde zooveel hun mogelijk is te zorgen dat niemand door voorgewende onwetenheid of misleiding het slagtoffer worden van daaden, waar van hij somtijds den aart of het misdadige niet genoegzaam inziet, alle en een iegelijk ernstiglijk te vermanen en ten allen sterkten te waarschouwen zich zorgvuldig te wagten van het dragen van Oranjeteekenen hoe ook genaamd en mede van zich te vercier en opentlijk te vertoonen met oranje dassen of met oranjelinten aan de broeksbanden of andere gedeelte der kleeding mitsgaders met oranje of zogenaamde goudsblommen en ook van oranjelinten in hunnen kerkboekjes te leggen en daar mede bij de openbaare godsdienstige bijeenkomsten te pronken en in 't generaal van het vertoonen, draagen of zich vercier van of met eenig oranjeverciercel van welken aart of natuur dit ook wezen mogte;

als zullende diegeenen welke zich daar aan schuldig maaken of deeze waarschouwing in eenig deel overtreden ingevolge de opgamelde Publicatie, als zich schuldig gemaakt hebbende aan den weg tot oproer aan den lijve met eene strenge geeseling en daar op volgende gevangenis van vijf jaaren en daarna bannissement uit deeze provincie of wel andersints zodanig arbitrair gestraft te werden als naar omstandigheeden van zaaken bevonden en geoordeelt zal werden te behooren. En opdat niemand hier van onkundig zij zal deeze in Oud en Zuidbeierland worden afgekondigt en aangeplakt daar zulks behoort en gebruikelijk is.

Aldus gedaan en gearresteerd op den Raadhuize van Oud Beierland den 11 Julij 1795 het eerste jaar der Bataafsche Vrijheid." (w.g. A. van de Geer, secretaris)

Is het niet verbazingwekkend om te lezen hoe een groep vooraanstaande personen zo ernstig bezig is met het opstellen van een waarschuwing tegen het tonen van oranje en dat nog wel in naam van de vrijheid? Zo'n kleine anderhalve eeuw later komen we in onze geschiedenis wederom van de vrijheidsstrijders tegen die ook al zo prat gaan op hun Germaanse afkomst!

J.W.

AANWINSTEN

Wat opvalt bij het doornemen van de lijst van voorwerpen die het Streekmuseum aangeboden heeft gekregen, is dat ze ogenschijnlijk zo nog gebruikt zouden kunnen worden. Een booromslag of een hangklok lijken op zich niet zo bijzonder. Pas bij het bekijken van de aanwinsten ziet men wat voor fraaie zaken zich hieronder bevinden. Een goede reden dus om regelmatig in het Streekmuseum te komen kijken. U kunt er onder meer in de studiezaal de genoemde klok bewonderen. Het is een zeer oude Friese staartklok, die ondanks zijn ouderdom nog immer de tijd wegtikt.

Ook de overige aanwinsten zijn het bekijken waard en zullen bij velen herinneringen aan vroeger oproepen. In de gebruikelijk indeling volgt hier een selectie.

Aan landbouwgereedschap werd ontvangen: een bietenhakmes, een haartuig, twee grote en twee kleine melkbussen, een teems en een rietsnijmes en aan overig gereedschap: een booromslag en een trekzaag.

Meer aanwinsten waren er voor de huishoudelijke collectie: 17 stuks sunlight zeep voor de winkelvoorraad, een drinkkruikje, vier rouwkopjes (met zwarte oortjes), twee strijkijzers, een beschuitblik, twee kruiken van aardewerk, een "gedropped" theezakje uit de tweede wereldoorlog, een luiermant, een speldenkussen, een witte aardewerken spoelkom en drinknapje en een Regout bordje met afbeelding. Zo er zich in de kledingcollectie nog sokken bevinden, die nodig gestopt moeten worden, dan kan dat nu gebeuren. Er werd namelijk een flinke hoeveelheid kaartjes met stopkatoen aan het museum geschonken.

De inhoud van de kledingkasten kon worden aangevuld met: een zwart schortje, een paar hoge damesrijgschoenen, een keuvel, twee lange zwarte jassen, een kort jasje en een paar babyschoentjes.

De groep diversen leverde zoals altijd de meeste aanwinsten op. De geschonken zaken zijn: een paar schaatsen (heeft u trouwens de opstelling van de eerder ontvangen schaatsen in de schuur van Oost Leeuwenstein al gezien?), een petroleumbus, twee ocarina's (stenen fluiten), vier brillen met kokers, een spuitmondstuk van een brandweerslang, een kwartetspel, twee houten opklapbare zittingen van een RTM-tram, een borduurring, een metalen winkelschep, een koperen wagenstoof met houten kap, een petroleumlamp, een koffertje, een slijpsteen voor een scheermes en een graanmolen, die in de tweede wereldoorlog werd gebruikt.

Tenslotte kunnen wij nog vermelden dat er enkele geografische kaarten aan het museum zijn gegeven met twee atlassen. De bibliotheek werd uitgebreid met enkele boeken, waaronder één over de geschiedenis van de kerk van 's-Gravendeel en één over die van Mijnsheerenland. Alle goede gevers bedanken wij hierbij van harte.

R.v.d.W.

NIEUWE VRIENDEN

In de laatste periode van dit jaren meldden de 30 navolgende personen zich aan als vriend/vriendin van het Streekmuseum. Wij heten een ieder nogmaals welkom.

L 847	E. Altena-Mastenbroek	Klundert
L 844	A.M. Balm-Kok	Papendrecht
HW 724	L. Boutkan	Nieuw-Beijerland
HW 725	A.C. Boutkan-Kluijfhout	Nieuw-Beijerland
HW 446	N.J. Brouwer	Strijensas
HW 7	M. Gravendeel	Puttershoek
HW 505	K.P. den Haan	Numansdorp
HW 548	O. 't Hooft	Numansdorp
HW 549	G.A. 't Hooft-Herweijer	Numansdorp
L 843	H. Jager	Rijswijk
L 842	P. Jongekrijg	Vlaardingen
HW 197	W.A. Klokkenburg	Oud-Beijerland
L 845	N.C. Kok	Oostvoorne
L 837	M. Konings	Dordrecht
L 707	W. van der Linden	Numansdorp
HW 675	R.J. Molema	Oud-Beijerland
HW 14	H.C.A. Monster	Oud-Beijerland
L 836	T. Nieuwland	Dordrecht
HW 615	C. Poldervaart	Klaaswaal
L 835	G.C. van Roon	Ridderkerk
HW 569	G.J. Rosmolen	Strijen
HW 21	A.H. Schalkoord	Oud-Beijerland
HW 311	G.C. van der Sluis	Mijnsheerenland
L 593	A.P. Uijtterlinde	Oegstgeest
L 840	J. Vastenhouw	Delft
HW 686	G. Visser	Maasdam
L 838	J. de Vries	Kinderdijk
L 834	J.Th. Waardeloo	Rotterdam
HW 510	C. Wander	Nieuw-Beijerland
HW 652	F.C. van Zuidam	Oud-Beijerland

Red.

WAT DE KRANTEN ZEGGEN

De Franse aftocht.

Na de nederlaag van Napoleon, in de slag bij Leipzig, die zich in 1812 voltrok, boet het Franse keizerrijk snel aan omvang in. Overal trekken de Fransen zich terug of worden zij gevangen genomen. Dit is het algemene beeld van de geschiedenis in de jaren 1812 tot en met 1814. Van de bevrijding van het Franse juk is in onze streekgeschiedenis slechts weinig bekend. Juist daarom zijn de hierna volgende, letterlijk overgenomen, krant artikelen uit de Dordrechtse Courant over de Franse terugtocht en de daarbij ontstane "zeeslag" vermeldenswaard.

"Dordrecht, den 30 November 1813.

Gisteravond omstreeks 11 uren is van hier naar de Buitensluis uitgetrokken, met oogmerk om de aldaar liggende en nog door de vijand bezette besloten batterij bij overrompeling in te nemen, onze luitenant Adolf Vijgh met een sterk detachement vrijwillige schutters.

Te 's-Gravendeel gekomen zijnde voegden zich nog een dertigtal vrijwilligers van dat dorp bij hun, en zoo ook vervolgens te Strijen. Allen waren met den besten geest beziel, en haasteden zich om den moedig opgenomen taak uit te voeren: maar toen zij dezen morgen vroeg aan de Buitensluis aankwamen, vonden zij zich reeds voorgekomen door de Beijerlandsche boeren, die in den nacht gemelden gewichtigen post reeds bij verrassing ingenomen, 40 Franschen krijgsgevangen gemaakt, en benevens veel krijgsvoorraad en het geschut, uit 9 vierentwintig ponders en 2 achtponders bestaande, veroverd hadden.

Een twintigtal deserteurs is hier dezen voormiddag weer van de buitenposten op ons eiland binnen gebracht."

"8 December 1813.

Volgens zekere, gisterenavond hier ontvangen berigten, is Hellevoetsluis, in den nacht van Zondag op Maandag door de Franschen ontruimd. De vijandelijke bezetting heeft zich aan boord van de Flotille geretireerd en bij die gelegenheid is,

naar men verneemt is eene met volk overladen boot te gronde gegaan, en al de manschap verdronken. De admiraal Kikkert is gisteravond in Hellevoetsluis binnen getrokken.

De Fransche flotille, welke daarop dadelijk de ree van Hellevoetsluis verlaten heeft, is gister tegen den middag, 17 zeilen sterk, in het gezigt van de Buitensluis gekomen, en heeft dezen nacht de wijk naar de Willemstad genomen, waar de schoenijers en kanonneerboden in de haven gehaald zijn, terwijl de zwaardere vaartuigen voor dezelve hebben moeten blijven liggen. De vijand, wiens eerste voornemen moet geweest zijn, om met de flotille naar Antwerpen te retireeren, schijnt zich dus niet aan de batterijen van Ooltjensplaat, die in onze handen zijn te hebben durven wagen. Naar men verneemt heeft de vijand al het volk van de flotille te Willemstad aan de wal doen stappen."

"Dordrecht, 8 December 1813.

De Franschen in en voor de Willemstad, uit Antwerpen lootsen ontvangen hebbende, met de order om zich derwaarts te retireeren is gisteren onder zeil gegaan en heeft getracht de Krammer over te komen; er is al zoo EEN ALLERVINNIGSTE KANONNADE tusschen dezelve en de fort en Buitensluis en Ooltjensplaat ontstaan, die verscheide uren geduurd heeft, en, terwijl aan onzen kant daardoor geene de minste schade ontstaan is, bij den vijand zooveel heeft uitgewerkt: dat in zijn voornemen volkomen is gehinderd en eene ankerplaats tusschen de Willemstad en de Klundert gezocht heeft, ten einde buiten bereik van ons geschut te geraken. Het vuur van de Buitensluis is zoo gewelddadig geweest, dat men aldaar bijna alles verschoten had; maar even na het staken van het vuur is daar, gisternamiddag omstreeks 4 uren, eene versterking van 8 wagens met ammunitie aangekomen."

"Dordrecht, 11 December 1813.

Wij haasten ons, ter kennis van onze lezers te brengen, de heuchelijke tijdinge, welke hier heden per expresse ontvangen zijn. Zie hier dezelve!

De kapitale vestingen Breda en Geertruidenberg, benevens alle nabij en omliggende plaatsen, zijn op gisteren door den vijand met overhaasting ontruimd, en door de bij Werkendam over de Maas getrokken Russische troepen bezet geworden.

's Vijands aftogt of liever vlugt uit genoemde streken is zoo overhaast toegegaan, dat de Kosakken nog hier en daar rondrijdende Fransche gendarmes ontmoet en afgemaakt of gevangen genomen hebben, die noch van den aftogt der hunne, noch van de nadering der geallieerden troepen iets wisten. Deze hoogst gelukkige gebeurtenissen, hebben niet minder belangrijke en gewenschte gevolgen gehad: dezen nacht heeft de vijand, met dezelfde overhaasting, de gewichtige vesting Willemstad en de aldaar geankerde flotille verlate, en dezen morgen zijn gezegde vesting en flotille door een gedeelte der bezetting van de Buitensluis, totdat einde overgestoken, in bezit genomen.

Gelukkig dat de snelle loop der gebeurtenissen den vijand, gedurig meer en meer als het ware overrompelt en daardoor de uitvoering van vele zijner verderfelijke voornemens belet; wij hebben daaraan nu weder het behoud van bovengenoemde flotille te danken, zijnde het zijn voornemen geweest, om die geheel en al in den grond te hakken en te vernielen; dan heeft hij er den tijd niet toe gehad.

Bij het verlaten van de Willemstad en van de aldaar geposteerde flotille is alles; wat geen geboren Franschman was, zoo van het garnisoen als van de equipages gedeserteerd; de Franschen zelve vlugten in de grootste verwarring over Steenbergen naar Antwerpen."

Uit het voorgaande blijkt, dat de Fransen uit de directe omgeving van de Hoeksche Waard zijn vertrokken en dat het eiland aan zijn wederopbouw kan beginnen, maar de definitieve nederlaag is Napoleon nog niet toegebracht en "De Stad der Fransen", Parijs, is nog steeds in zijn handen. De val van die stad zal pas echt, zo denken Napoleons vijanden, de nederlaag van deze keizer bezegelen. Het duurt echter tot 4 april 1814 tot de kreet "De Geallieerden in Parijs" is te horen. Een verslag van deze gebeurtenis volgt hieronder.

"Buitensluis, den 5 April 's-morgens, half 1 uur. Gisteravond ten half 10 uren wierden wij door eene kanonnade uit de Willemstad op het onverwachts zeer verontrust: en in de onzekerheid, waarin men nopens de oorzaak daarvan verkeerde, wierd hier alarm geslagen en de klok geklept.

De landstorm kwam getrouw in de wapenen en trok met kloeken moed naar de batterij, waar zich de hier liggende Spanjaarden bij denzelfen voegden. Intusschen zond men drie man met eenen boot naar de Willemstad, die omstreeks middernacht wederkwamen, en ons het heuchelijk berigt bragten, dat zij den kommandant dier vesting gesproken hadden, welke hun gezegd had: "Dat hij, zoo laat nog per expresse berigt gekregen hebbende, dat de geallieerden op den 31sten Maart in Parijs waren binnen getrokken, en dat Bonaparte met eene geringe magt voortvlugtig was, zonder zelfs bepaald te weten waarheen; hij begrepen had deze gewichtige tijding te moeten vieren, zoo door het doen lossen van het geschut als door eenen algemeene illuminatie, en verdere vrolijkheid!

Ik was bij den heer Zoutmaat tegenwoordig, toen onze afgezondenen aldaar dit blijde berigt bragten. En komt zoo op het ogenblik nog eene kompagnie van den landstorm binnenrukken. Alles is hier in beweging en geeft zich op het aangebrachte goede nieuws aan de vreugde over."

P.J.P.

DE VRAGENRUBRIEK

De problemen die in Bulletin 68 aan de orde kwamen hebben de nodige reacties opgeleverd, waarvan hieronder een weergave volgt:

414. Maria Kruithof, echtgenote van Arie de Bruin, overleed te Dordrecht op 7-12-1889.

416. De kwartieren van Johannis de Jong zien er als volgt uit:

1. Johannis de Jong, ged. Ridderkerk 1-6-1768, ovl. Strijensas 2-6-1816, tr. Niesje van Dam
2. Hendrik Ariens de Jong, ged. Ridderkerk 3-7-1735, tr. Ridderkerk 22-11-1761
3. Lijsbet Johannesdr van der Lof, ged. Heerjansdam 23-1-1735
4. Arij Hendriks de Jong, ged. Groote Lindt 12-5-1709, tr. Charlois 31-10-1734
5. Pietertje Cornelisdr Spruijt, ged. IJsselmonde 12-2-1713
6. Johannes Pieters van der Lof
7. Greetje Teunisdr van Holst
8. Hendrik Danielsz de Jong
9. Aaltje Ariens Salij
10. Cornelis Spruijt
11. Marijgje Gerrits van der Wiel

417. Gilles Kooijman, geb. Heinenoord 9-7-1836, zoon van Pieter Kooijman en Ariaantje van der Sluis, tr. (1) Maria Buitendijk, tr. (2) Oud-beijerland 10-10-1867 Neeltje van Gelder, geb. Oud-Beijerland 3-5-1842, dochter van Kornelis van Gelder en Lena van Rees.

De nieuwe vragen luiden als volgt:

418. Jan Preesman, ged. Oud-Beijerland 4-11-1731, komt 22-3-1758 naar Oud-Beijerland met akte van indenniteit van Westzaan, samen met zijn vrouw Petronella van Haarlem en zijn zoon Abraham Preesman, ged. Westzaandam 16-2-1756. Gevraagd: waar en wanneer zijn Jan en Petronella gehuwd en overleden? Weet iemand misschien ook waar Petronella van Haarlem is geboren en wie haar voorouders zijn?

419. Maria Isaacs Hoogwerf, ged. Strijen 25-12-1745, dochter van Isaac Hoogwerf en Teuntje Stokers. Gevraagd verdere gegevens over Isaac en Teuntje.

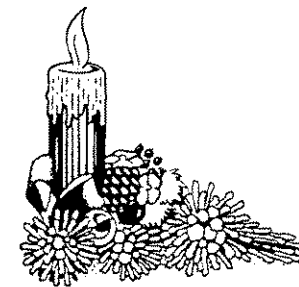
420. Dirck Pieters van Rossum, j.m. van Rossum, geb. ca. 1658, ovl. aang. 's-Gravendeel 11-12-1753, oud 95 jaar, tr. 's-Gravendeel 7-11-1683 met Maertje Hubers, j.d. van 's-Gravendeel, ovl. aang. 's-Gravendeel 31-3-1735. Gevraagd: gegevens over het voorgeslacht van dit echtpaar.

421. Jacob Oprel, geb. Piershil 11-3-1850, tr. met Maria van der Wilt, geb. Piershil 26-9-1853, dochter van Huibrecht van der Wilt en Neeltje Groeneveld. Wie weet waar en wanneer dit echtpaar huwde? Ondanks het feit dat zij hun hele leven in het bevolkingsregister van Piershil stonden ingeschreven is hun huwelijk in die plaats niet gevonden.

422. Wie heeft gegevens over de familie de Neef? Zij woonden geruime tijd in Strijen en Numansdorp en zij wellicht afkomstig uit Hoge- en Lage Zwaluwe.

Antwoorden op deze vragen en nieuwe vragen kunnen worden gestuurd naar het adres van de vragenrubriek: Strijensedijk 2, 3295 KM 's-Gravendeel.

A.O.M.

WERKGROEP DIALECTEN

Herdenkingen in 1995 door W. Reedijk.

Dur jaer stong iedere editie van ons bulletin
In het teken van herdenking of herinnering
In de eerste herdachten wij de vijftig jaren
Dat wij bevrijd van de Duitse overheersing waren.
In de twêêde uitgaef konden we ons verblijen
Met het fêêst van "Tien Eêuwen Strijen"
Met meer dan honderd vrienden en vriendinnen
Trokken we op onze vriendendag daer binnen.
In dut bulletin nemen we onder de loepe
De bezetting van ons land deur Franse troepe.
Dat is nou in 1995 twêêhonderd keer verjaerd
en dat geldt ok voor ônze Hoeksche Waerd.
Achtien jaere onder de vreemde Fransen
en we mosse naer dur piipe dansen.
In 1810 wieren we zelfs Frans bezit
Toen zatte we echt wel in de pit,
Want toen wiere onze jonge manne
Voor het Franse leger ingespanne
En naar het verre Rusland meegenomen
Waervandaen ze nooit zijn terug gekomen,
Napoleon verloor daer zijn macht en glorie
Er kwam een wreed eind aan zijn victorie.
Zijn overheersing was voorgoed voorbij
En ons dierbaar land dat kwam weer vrij.
Het zal nu ons land en volk gegeven
Dat allen voortaan in vrede kunnen leven.

Aan alle evenementen is aandacht besteed.

Bij feestelijkheden wordt vaak ons volk lied gezongen.
In onze werkgroep werd de vraag gesteld: "Is er ook een
Hoekschewaard volk lied?".
Het bleek dat er wel een poging daartoe is gedaan, maar
daar is het bij gebleven. Wel bestaan er diverse dorpsvolks-
liederen, zelfs ook van buurtschappen zoals het Schuringse
volk lied.

Indertijd is er uit onze werkgroep "Het volk lied van de
Hoeksche Waerd" voortgekomen. Het is op de melodie van 't
Gronings volk lied: "Grônings Laid". De muziek is bij ons
verkrijgbaar. De tekst luidt als volgt:

EEN LIED VAN DE HOEKSCHE WAARD

Van d'Ouwe Maas tot Hollandsch Diep
Van Spui tot Haringvliet
Daar ligt een vredig polderland,
omzoomd met griend en riet.
Van Beijerland tot aan de Kil
Van 's-Gravendeel tot aan Piershil.
Groen plekje op de wereldkaart,
Dat is de Hoeksche Waard.

Daar woont een volk met Geuzenbloed
Van vreemde invloed vrij.
Ronduit in voor- en tegenspoed
Dat duldt geen dwinglandij.
Van Puttershoek tot 't Hoogezand
Van Strien tot aan Mijsheerenland
Eenvoudig, werkzaam, gul van aard
Dat 's volk van de Hoeksche Waard.

Bedreigt een stormvloed soms ons land;
De dijkgraaf roept ons op
Dan staan we hand in hand
met laarzen, spa en schop
In ramspoed zijn we allen gelijk
Verdedigen we land en dijk
Dan vechten we met man en paard
Voor onze Hoeksche Waard.

WERKGROEP DIALECTEN

AFDELING GENEALOGIE

De fichescollectie van het museum groeit en groeit! Gegevens uit de onderstaande bronnen worden in de kaartbakken tussengevoegd.

- Burgerlijke Stand Heinenoord, overlijden 1829 t/m 1849.
- idem, huwelijk 1843 t/m 1869.
- Burgerlijke Stand Westmaas, overlijden 1818 t/m 1830.
- Burgerlijke Stand Goudswaard, overlijden 1823 t/m 1834.
- Burgerlijke Stand Puttershoek, overlijden 1864 t/m 1869.
- Burgerlijke Stand Numansdorp, overlijden 1875 t/m 1882.
- Burgerlijke Stand Maasdam, huwelijken 1875 t/m 1882.
- Rekeningen van Polder Mijnsheerenland van Moerkerken Binnenbans: nr. 80: 1628-1631, 1635-1650.
nr. 81: 1564-1565.
nr. 82: 1673-1678.
nr. 83: 1679-1899.
- Rechterlijk Archief Cromstrijen, nr. 75: Gedingboek waarin ook geschreven zijn attestaties, giften enz. 1602-1626.
- idem, nr. 76: Schuld- en giftebrieven, transporten enz., 1628-1662 met hiaten.
- Nieuwsblad voor de Hoeksche Waard, IJselmonde en Putten, familieadvertenties 1903-1918.

Verder is de collectie Streekgenealogiën uitgebreid met de genealogie Vroon en zijn er van de families Baars, Brussaard, Groeneweg, Van der Sijde en In 't Veld aanvullende gegevens binnengekomen.

Mogelijk biedt één van de nieuwe fiches de oplossing voor een genealogisch probleem waar u al tijden niet uitkomt. U bent nog steeds welkom in de studiezaal van het museum op woensdag van 09.00-13.00 uur en natuurlijk op zaterdag van 10.00-17.00 uur.

A.O.M.

VRIENDENDAG 7 OKTOBER 1995.

Ruim honderd vrienden namen deel aan onze jaarlijkse vriendendag, die dit jaar gericht was op "Tien Eeuwen Strijen". Het weer liet ons niet in de steek! Na een druilige ochtend kwam het zonnetje vrolijk om de hoek kijken. De ontvangst met koffie was in het kerkelijk centrum "Salvatori". De voorzitter van de Vriendenkring de heer J. Gerretse heette ons allen hartelijk welkom. Men kon in dit gebouw blijven en een diaserie bekijken over de historie van Strijen, of een dorpswandeling maken onder deskundige leiding met een bezoek aan het gemeentehuis en museum. De keuze was niet eenvoudig want "beide" bleken even aantrekkelijk. De gevarieerde diaserie van de oudheidkundige vereniging "Het Land van Strijen", gepresenteerd door de heer P. v.d. Broek was erg interessant. Hij vertelde over Hilsondis en Ansfried, een aloude brief -een vervalste schenkingsakte-, Gertrudis, het wapen met de grafelijke kroon van Strijen, het kasteel van Weede, de doodkisten van Broec, etc. etc. Kortom teveel om op te noemen. De dorpswandeling in drie groepen, onder leiding van de heren Van Dam, In 't Veld en Voordendag waren ook niet te versmaden. Het verhaal van de "brand", de oude smederij, lieflijke plekjes, prachtige doorkijkjes en de hedendaagse architectuur werd niet vergeten. Arno Mol ontving ons in het gemeentehuis. Dit gebouw is door de architect Diet Visser ontworpen in 1927. Voor de glas-in-lood ramen werd de Hongaarse kunstenaar Vilnius Huszar aangetrokken. Invloeden van de "De Stijl" zijn onmiskenbaar aanwezig. Vervolgens gingen wij naar het sfeervolle kleine museum aan de Kerkstraat. Hier troffen we onder andere een mooie verzameling bodemvondsten aan. Na een kopje koffie in Salvatori verplaatsten wij ons naar de Grote of Sint Lambertuskerk. De voorzitter van de Beheerscommissie, de heer Voordendag, nam met ons de geschiedenis van de kerk in vogelvlucht door. Deze begon in de 10e eeuw met de stichting van een klooster en een kapel. De toren dateert uit begin 1300 en is dus ouder dan de huidige kerk. Deze is uit de vijftiende eeuw, waarna natuurlijk de nodige verbouwingen en restauraties hebben plaatsgevonden.

Het prachtige interieur met de gebrandschilderde ramen, het oude doopvont, het doophek en de bank voor Schout en Schepenen, is het bekijken waard.

Om 17.00 uur vertrokken wij naar "De Vijf Schelpen" te Mijnsheerenland, waar de traditionele "Spek-met-peren" ons wachtte. Tijdens de maaltijd gaf de conservator, drs. J.E. de Rooy, ons een bloemlezing van leuke en memorabele bij-schriften uit het gastenboek van ons Streekmuseum.

De exploitant van "De Vijf Schelpen" schotelde ons een uitstekend verzorgde maaltijd voor. Het hoofdgerecht bestond uit: 60 kg. peren, 30 kg. buikspek, 30 kg. harst en 45 kg. aardappelen. Een leuk vriendendag-boodschappenlijstje! Het is nu alweer verleden tijd, maar de goede herinneringen blijven. De regie van Peter Pot was weer geruisloos goed! Wij hopen op "tot ziens" bij de volgende vriendendag op 5 oktober 1996!

C.B.B.

